

2016/79

ONTVANGEN 13 JAN. 2017

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Stenden Hogeschool
T.a.v. de heer L.J. Klaassen
Postbus 1298
8900 CG LEEUWARDEN

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
[Redacted]
[Redacted]

Datum **12 JAN. 2017**
Betreft Besluit inzake macrodoelmatigheid nevenvestiging Ad programma Small Business en Retail Management

Onze referentie
1118606

Bijlagen
1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Geachte heer Klaassen,

Met uw brief van 15 november 2016, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 18 november 2016, hebt u mij het voornemen voorgelegd om het Ad programma Small Business en Retail Management tevens als bekostigd duaal Ad programma in Amsterdam aan te bieden.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 13 december 2016, kenmerk 2016/79, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om Small Business en Retail Management tevens als bekostigd duaal Ad programma in Amsterdam aan te bieden.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 7.17 WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO, concludeer ik dat uw aanvraag niet voldoet aan het vereiste van artikel 15, eerste lid, onder b, van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen,
de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
1118606

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
dr. Jet Bussemaker
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

CDHO

Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de directeur Hoger Onderwijs & Studiefinanciering
drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Hofman,

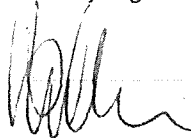
datum 13 december 2016 Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag van Stenden hogeschool ten behoeve van de nevenvestiging van de Ad Small Business en Retail Management te Amsterdam.

onderwerp
advies nevenvestiging
duaal
hbo Ad
Small Business en Retail
Management
Stenden hogeschool
te Amsterdam

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

ons kenmerk
2016/79

bijlagen
advies CDHO

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Bussemaker,

Op 18 november 2016 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Stenden hogeschool om Small Business en Retail Management tevens als duaal Ad programma in Amsterdam aan te bieden. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
13 december 2016

onderwerp
Nevenvestiging
dual
Hbo Ad

Small Business en Retail
Management
Stenden hogeschool
te Amsterdam

ons kenmerk
2016/79

bijlage
beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van Stenden hogeschool om de Small Business en Retail Management tevens als bekostigd Ad programma in Amsterdam te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aangevraagd wordt een nevenvestiging van de Ad Small Business & Retailmanagement (hierna: SBRM) te Amsterdam. De Ad wordt momenteel in Leeuwarden verzorgd. Het gaat om een duaal programma van 120 EC dat is ingedeeld in het Croho onderdeel Economie. Studenten dienen over een leerwerkplek te beschikken. Alle individuele afspraken wordt vastgelegd in een onderwijsarbeidsovereenkomst. De Ad is gekoppeld aan de bachelor SBRM die in Leeuwarden wordt verzorgd. De doelgroep bestaat uit potentieel, beginnend of ervaren leidinggevenden van winkelvestigingen/bedrijven.

Aanvrager doet een beroep op het criterium in art. 15 lid 1 sub a en b van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan art. 15 lid 1 sub a van de Beleidsregel. De aanvraag voldoet niet aan art. 15 lid 1 sub b van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub a Beleidsregel

Aanvrager doet een beroep op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte. De maatschappelijke behoefte heeft betrekking op de noodzaak tot opscholing, leven lang leren en flexibilisering van het opleidingsaanbod voor werkenden. Deze behoefte is in algemene zin door de

pagina 2 van 6 Minister van OCW erkend in haar brief aan de Tweede Kamer van 5 juni 2015 over de verzelfstandiging van de Ad (*Brief OCW, De Ad krijgt een steviger rol in het onderwijsgebouw, Kamerstukken II, 2014/2015, 31 288, nr. 473, 5 juni 2015*). In deze brief wordt de Ad SBRM door de Minister genoemd als succesvoorbeeld. De aanvraag sluit tevens aan bij de doelstellingen van de Minister op het gebied van leven lang leren zoals opgenomen in de voortgangsrapportage leven lang leren en de monitor uitrol Ad (*OCW, Voortgangsrapportage Leven Lang Leren 2016, ref. 1060661 en SEO Economisch Onderzoek, Klaar voor de groei? Monitor uitrol Associate degree*).

De Minister van EZ heeft in de voortgangsbrief aan de Tweede Kamer van 17 maart 2015 m.b.t. de Retailagenda kenbaar gemaakt dat er een noodzaak is tot scholing van zittend en nieuw personeel. De sector detailhandel heeft op verzoek van de Minister van EZ een retailagenda opgesteld, waarin zij aangeeft afspraken te willen maken over (om)scholing omdat veel medewerkers in de retail lager of middelbaar geschoold zijn, maar wel de potentie hebben om door te groeien. De agenda gaat tevens in op de vraag welke competenties nodig zijn om in te spelen op de veranderingen in de retailbranche. De commissie is van mening dat deze Ad bij kan dragen aan de voornoemde doelstellingen. Aanvrager heeft aangetoond dat het voornemen aansluit op een maatschappelijke behoefte.

Aanvrager heeft de behoefte op de arbeidsmarkt aan opscholing van medewerkers in de detailhandel onderbouwd op basis van gegevens van het ROA, UWV, SEO, ECABO, de hbo Monitor, de Human Capital Agenda Retail, de Stichting Opleidingsfonds Detailhandel en interviews onder het afnemend veld/werkgevers.

ROA, De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020, schetst een matig beeld van de behoefte aan afgestudeerden in de sector hbo Economie. De Indicator Typering Arbeidsmarktperspectieven is 'matig' en er zijn vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (ROA, AIS). Deze gegevens zijn niet onverkort van toepassing op de voorgenomen Ad omdat ROA alleen afspraken doet over het hbo algemeen, dus niet uitgesplitst naar Ad, bachelor en master en omdat de sector hbo economie breed is en een veelheid aan economisch gerelateerde opleidingen omvat.

Uit de Sectorbeschrijving Detailhandel die het UWV in 2013 heeft uitgebracht (*UWV, De detailhandel. Sectorbeschrijving 2013*) blijkt dat de werkgelegenheid tot 2018 zal toenemen met 13.000 banen (p. 2). Het UWV signaleert dat er in 2013 vrij veel werkzoekenden waren in verhouding tot het aantal vacatures, maar het UWV verwacht dat de markt binnen enkele jaren zal verbeteren (p. 30). Als gekeken wordt naar de subsectoren binnen de detailhandel dan blijkt dat met name de supermarkten en warenhuizen een stevige groei vertonen (p. 19). UWV spreekt niet zozeer van nieuwe functies, maar van complexer wordende functies (bijv. de functie bedrijfsleider). Het gaat dan om klantvriendelijkheid, gastheerschap en kennis van nieuwe technologie. UWV beschrijft dat hogere eisen worden gesteld aan de competenties van winkelmedewerkers en winkelmanagers. UWV geeft aan dat scholings- en leerwerkarrangementen voor deze sector van belang zijn om proactief in te kunnen spelen op de arbeidsmarkt van de toekomst en de snel veranderende functie-eisen (p. 3). In haar landelijke update van de arbeidsmarktprognose (2016) geeft UWV aan dat zij verwacht dat het aantal banen in de detailhandel blijft groeien doordat consumenten meer geld uitgeven en doordat het vertrouwen in de economie positief is.

pagina 3 van 6 ECABO (Sondermeijer, O. (2013). *De behoefte aan Ad-opleidingen in het ECABO domein*) geeft aan dat er een stabiele behoefte is aan Ad trajecten voor zittend personeel in de ECABO-beroepen en dat er een groot aantal vacatures openstaat voor commercieel personeel op mbo/hbo niveau (p. 14). Van de 420 geïnterviewde werkgevers in de regio Middenwest-Nederland (Amsterdam) zeggen 258 (ca. 62%) dat zij een zekere behoefte verwachten aan nieuw afgestudeerde Ad'ers in commerciële beroepen (p. 19).

Aanvrager heeft voorts op grond van interviews en correspondentie met werkgeversorganisaties aannemelijk gemaakt dat er een daadwerkelijke vraag is bij retailorganisaties (waarmee zij reeds samenwerkt). Grote landelijke supermarktketens, bouwmarkten, consumentenelektronicawinkels en drogisterijketens hebben aangegeven (meer) studenten deze Ad te laten volgen indien deze in Amsterdam zou worden aangeboden. Voor een van de grote supermarkten is de duale Ad van Stenden zelfs voorwaarde voor een carrière binnen deze supermarkt. 22% van de huidige studenten van de Ad in Leeuwarden is afkomstig uit de regio Noord-Holland. De commissie constateert op grond van de overgelegde informatie dat de opleiding goed aangeschreven staat en dat de grootste concentratie van de voor deze Ad relevante bedrijvigheid in Nederland in Noord-Holland te vinden is.

De commissie is van mening dat de aanvraag aansluit bij een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte. De aanvraag voldoet aan art. 15 lid 1 sub a van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium art. 15 lid 1 sub b Beleidsregel

De commissie is van mening dat de aanvraag niet voldoet aan de zwaartepunten in de prestatieafspraken. De drie zwaartepunten zijn Techniek (Chemie) & Duurzaamheid, Tourism & Hospitality en Educatie. Omdat de aanvraag niet aansluit bij de zwaartepunten moet de aanvraag aan alle onderdelen van artikel 15 lid 1 sub b voldoen.

Vanaf 18 november 2016 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van Stenden hogeschool om de duale Ad Small Business & Retail Management als nevenvestiging in Amsterdam te verzorgen. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. De Hogeschool van Amsterdam (HvA) heeft een negatieve zienswijze ingediend. De HvA geeft aan dat zij zelf een Ad Small Business Operations Manager aan het ontwikkelen zijn die verwant is aan de Ad SBRM en dat Stenden met deze aanvraag de samenwerking in de regio verstoort. De commissie heeft geconstateerd dat voorafgaand aan de indiening van deze aanvraag zorgvuldig afstemmingsoverleg heeft plaatsgevonden met hbo en mbo instellingen in Amsterdam. Hogeschool INHolland en het ROC Amsterdam hebben positief gereageerd op het voornemen. Aanvrager heeft samenwerking gezocht met de Hogeschool van Amsterdam, maar de HvA heeft hier niet voor gekozen. De commissie oordeelt dat de negatieve zienswijze geen doel treft omdat het initiatief van de HvA nog in het ontwikkelstadium verkeert en aanvrager heeft aangetoond dat overleg is gevoerd met alle hogescholen in de regio.

pagina 4 van 6 De instroom in het vergelijkbare landelijke aanbod ziet als volgt uit:

	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Avans (Breda, Den Bosch) vt+dt+du	42	75	72	103	51	74
Fontys (Eindhoven) vt+du	0	0	61	58	76	62
Saxion (Enschede, Deventer) vt+dt	41	68	78	81	101	17*
Stenden (Leeuwarden) vt+du	120	151	155	147	145	122
totaal	203	294	366	389	373	275

* De Ad SBRM van Saxion heeft een doorstart gemaakt.

Bron: Criho

De commissie constateert dat de landelijk door de Rijksoverheid bekostigde aanbod op een hoog niveau stabiliseert. Het aanbod van het niet bekostigde onderwijs ziet als volgt uit:

- NCOI: Ad Retailmanagement & marketing, dt+du, 9 vestigingsplaatsen waaronder Amsterdam;
- LOI: Ad Retailmanagement, dt, Leiderdorp;
- Stichting deeltijdopleidingen: Retailmanagement, dt+du, Etten-Leur.

Van dit aanbod zijn geen instroomcijfers aan de commissie ter beschikking gesteld.

Aanvrager verwacht bij de start van de Ad 48 tot 60 studenten per jaar, uiteindelijk oplopend tot 80 studenten. De commissie is van mening dat deze verwachtingen realistisch zijn, gelet op de omvang van deze Ad in Leeuwarden en de reacties van samenwerkingspartners die aangeven dat zij meer werknemers in de gelegenheid zullen stellen deze Ad te volgen indien deze tevens op een centralere locatie zal worden verzorgd. Het aantal studenten van de Ad in Leeuwarden dat woonachtig is in Friesland respectievelijk Noord-Holland is nagenoeg gelijk (23% t.o.v. 22%). Dit betekent dat een deel van de instroom dichterbij huis een Ad kan volgen. Tevens is aannemelijk gemaakt dat er meer instroom uit de regio Amsterdam kan worden verwacht omdat de concentratie van retailorganisaties in deze regio het grootste van Nederland is.

De commissie is van mening dat er landelijk ruimte is om deze Ad als nevenvestiging te verzorgen. De arbeidsmarktprognoses zijn overwegend positief en aanvrager heeft aangetoond dat deze sector gebaat is bij scholings- en leerwerkarrangementen.

De commissie constateert dat de inbedding in de regionale kennisinfrastructuur niet is verzekerd. Uit de aanvraag blijkt niet binnen welke fysieke onderwijsomgeving de Ad zal worden aangeboden. Contacten met bestaande hogescholen en ROC's in de regio zijn nog onvoldoende concreet om te kunnen spreken van een inbedding in een bestaande kennisinfrastructuur. Evenmin is er duidelijkheid over de wijze waarop het onderwijs zal worden verzorgd.

De commissie is van mening dat de aanvraag niet voldoet aan artikel 15 lid 1 sub b van de Beleidsregel.

pagina 5 van 6 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

